

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2004 vp

Hallituksen esitys Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Algerian demokraattisen kansantasavallan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä helmikuuta 2004 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Algerian demokraattisen kansantasavallan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuulu-

vien määräysten voimaansaattamisesta (HE 174/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- ulkoasiainneuvos Heikki Hannikainen, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Valenciassa 22 päivänä huhtikuuta 2002 allekirjoitetun Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Algerian demokraattisen kansantasavallan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen. Sopimus on jaetun toimivallan sopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain yhteisön toimivaltaan.

Sopimuksen perustana on vuonna 1995 hyväksytyllä Barcelonan julistuksella käynnistetty Euro-Välimeri-kumppanuus Euroopan yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja kahdentoista Välimeren alueen kumppanin kesken (Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Kypros, Libanon, Malta, Marokko, Syyria, Tunisia ja Turkki sekä palestiinalaishallinto). Kumppanuuden päämääränä on

edistää alueen rauhaa ja turvallisuutta sekä kehittää keskinäistä kauppaa ja taloussuhteita. Sopimuksella käynnistetään säännöllinen poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen vuoropuhelu sopimuspuolten välillä.

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen omien hyväksymismenettelyjensä loppuunsaattamisesta. Voimaan tullessaan sopimus korvaa Alger'issa 26 päivänä huhtikuuta 1976 allekirjoitetun Euroopan talousyhteisön ja Algerian yhteistyösopimuksen sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön jäsenvaltioiden ja Algerian välisen sopimuksen. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien mää-

räysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Euroopan unionin Välimeri-politiikan aktivoituminen on ajoittunut Suomen EU-jäsenyyden aikaan. Vuonna 1995 alkanut niin sanottu Barcelonan prosessi on laajentanut unionin ja sen jäsenvaltioiden yhteistyön Välimeren maiden kanssa kattamaan taloudellisen yhteistyön lisäksi myös poliittiset ja turvallisuuspoliittiset kysymykset samoin kuin sosiaaliset, sivistykselliset ja inhimilliset kysymykset.

Välimeren alueen poliittinen merkitys unionille on kasvanut viime aikojen yleisen turvallisuuspoliittisen kehityksen myötä. Välimeren alueen vakaudella on huomattava merkitys myös Euroopan turvallisuudelle. Ulkoasiainvaliokunta toteaa hallituksen esityksen kantaan viitaten, että Välimeren alueen merkitys Suomelle on kasvanut merkittävästi unioniin liittymisen seurauksena.

Valiokunta toteaa, että unioni on Euro-Välimeri-sopimusten kautta panostanut merkittävästi poliittisen vuoropuhelun ja laaja-alaisen yhteistyön kehittämiseen Välimeren maiden kanssa. Yhteistyön tukemiseksi suunnataan Välimeren maihin unionin MEDA-ohjelman kautta rahoitustukea vuosina 2000—2006 yhteensä 5,35 miljardia euroa. Euroopan investointipankki on lisäksi myöntänyt Välimeren maille lainapääomaa 7,4 miljardia euroa. Algerian Euro-Välimeri-sopimukseen sisältyy tavoite Maailman kauppajärjestö WTO:n sääntöjä kunnioittavan vapaakauppa-alueen perustamisesta EU:n ja Algerian välille 12 vuoden siirtymäajan kuluessa.

Ulkoasiainvaliokunta pitää tätä EU:n mittavaa panostusta perusteltuna Välimeren alueen

rauhanomaisen kehityksen varmistamiseksi sekä myönteisen taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen tukemiseksi. Euro-Välimeri-sopimusten yhteistyöalojen kattavuus mahdollistaa monipuolisen ja molempia osapuolia hyödyttävän yhteistyön kehittämisen.

Valiokunta tukee unionin pyrkimyksiä rauhoittaa myös tämän sopimuksen mukaisella yhteistyöllä Algerian sisäisten levottomuuksien ja väkivaltaisuuksien leimaamaa poliittista tilannetta. Ulkoasiainvaliokunta pitää tärkeänä, että unioni tukee Algerian kehittymistä oikeusvaltioksi ja toimivaksi markkinataloudeksi.

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat Algerian ylivoimaisesti merkittävien kauppakumppani. Suomen ja Algerian väliset kauppasuhteet ovat hallituksen esityksen mukaan Suomelle vahvasti ylijäämäiset. Tuonti Algeriasta on ollut hyvin vähäistä. Suomella ei ennen unionin jäsenyyttä ollut voimassa kahdenvälisiä kaupallisia sopimuksia Algerian kanssa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Valenciassa 22 päivänä huhtikuuta 2002 tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Algerian demokraattisen kansantasavallan välisen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Liisa Jaakonsaari /sd	Suvi Lindén /kok
vpj.	Mari Kiviniemi /kesk	Petri Neittaanmäki /kesk
jäs.	Ulla Anttila /vihr	Kalevi Olin /sd
	Anneli Jäätteenmäki /kesk	Maija Perho /kok
	Antero Kekkonen /sd	Suvi-Anne Siimes /vas
	Kimmo Kiljunen /sd	Hannu Takkula /kesk
	Eero Lankia /kesk	Jari Vilén /kok
	Henrik Lax /r	Ben Zyskowicz /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Antti-Juha Pelttari.

UaVM 3/2004 vp — HE 174/2003 vp